

Ülkemiz Daha Fazlasını Hak Ediyor

Nesrin YARDIMCI SARIÇAY

Türkiye’de yaşınız kaç olursa olsun, otobüste, vapurda, uçakta yanınızdaki kişi ile sohbet etmek istediğiniz zaman kesinlikle konu sıkıntısı çekilmediği bilinen bir gerçek.

Nitekim; neredeyse son elli yıldır,

- Türkiye’ de enflasyon oranının yüksek olduğu,
- Vergi gelirlerimizin dış borçlarımızın faizlerini ödemeye dahi yetmediği,
- İktidarların sık sık değiştiği,
- Özel sektörde kurumsallaşmanın oluşmadığı ve çoğaltılabilecek bunlara benzer bir çok örnek hepimizin gündemini işgal ediyor.

Oysa; Türkiye’nin artık; ilaç sanayi, sağlık alanındaki yeni buluşlar, dünya çapındaki fuar organizasyonları vb. ile gündeme gelmesi ve bunların da gururla anlatılması arzu ediliyor.

Aksi takdirde çocuklarımızın; “Neden haberlerde hep yabancı ülkelerde aşı bulunduğu söyleniyor, biz bulamıyor muyuz?” soruları ile uzun bir süre daha karşılaşmaya devam ederiz.

Raporumuzun ana konusunu Türkiye’deki ilaç Sanayi oluşturmakla birlikte giriş olarak; genel ekonomik tablo hakkında da kısaca bilgi verilmiştir.

Bu noktada; Türkiye ekonomisi 2006 yılında da yüzde 4,5’lik trend çizgisinin üzerinde büyümeye devam etti.

Ekonomistler; 2007’den başlayarak daha yavaş büyüme dönemlerine girmekte olduğumuz izlenimini verseler de; İktisadın sosyal bir bilim olduğu ve her işletmenin aynı tepkiyi vermeyeceği, 2007 yılının yavaş büyüme yılı olacağı öngörülse de özel sektörün damarlarında sahip olduğu dinamizmin 2007 yılında da süreceğine inanılmaktadır.

Bu noktada; Cumhurbaşkanlığı ve genel seçimlerin yapılacağı 2007 yılında da Türkiye’de seçim ekonomisi uygulanmaması ve bu durumun genel ekonomik tabloyu bozmaması, özellikle ticaret ve sanayi sektörlerinin dünya ile rekabet edebilir seviyeye gelmesi en büyük umutlarımızdandır.

Bu noktada ekonomide sadece umut etmek rasyonel bir sonuç getirmemektedir.

Nitekim talep bile; satın alma gücü ile desteklenmiş satın alma isteği olarak tanımlanmaktadır ki; ekonomik verilerin iyi olmasını sağlamak da üretimden ve çalışmaktan geçmektedir.

Nitekim; ülkemizde ilaç üretim sanayisi giderek gelişmektedir.

İlaç üretimi halk sağlığının korunması kadar, ekonomik ve stratejik açıdan da büyük önem taşımaktadır.

Bu nedenle ülkemizde de; insan sağlığı ve yaşam kalitesinde vazgeçilmez bir araç olan ilacı üreten bir sektör olması ve bu sektörün uluslararası arenada da rekabet edebilmesi son derece önemlidir.

Katma değeri yüksek sektörlerin giderek önem kazandığı günümüzde; ilaç, ilaç etken maddeleri üretimi, ödemeler dengesine de olumlu etki yapabilecek katma değeri yüksek bir dal olarak yıldızını parlatmaktadır.

İlaçta üç büyük pazarda; ABD, AB ve Japonya'da yoğun rekabet yaşanmakta olup, dünya pazarlarında en yüksek paya sahip firmaların merkezleri ise ABD ve AB'de bulunmaktadır.

Bilimsel ve teknolojik yeniliklere dayalı yapısı ile ilaç sanayi dünyada en dinamik sanayi olarak ortaya çıkarken, gelişmekte olan ülkelerin sanayileşmesinde de ilaç sanayinin önemli bir rol oynadığını belirtmek yanlış olmayacaktır.

2005 yılı itibariyle, Dünya ilaç sanayi 490 milyar ABD Dolarına ulaşan global pazarı ve 1 milyon kişiye yakın çalışanı ile yüksek katma değer yaratan, ulusal ve uluslararası rekabetin yoğun olduğu stratejik öneme haiz bir sektör konumuna yükselmiştir.

Türkiye'de ilaç sanayi ilk olarak eczanelerde üretilmeye başlamıştır.

20.Yüzyıl başlarında eczanelerden laboratuarlara kaymaya başlayan ilaç üretimi sektörün başlangıcını oluşturmuştur.

Bu dönemde, ilaç tüketiminde eczanede yapılan majistral ilaçlar önemli bir yer tutmuş, ithal edilen yabancı kaynaklı mamul ilaçlar daha ağırlıklı olarak pazarda yer almıştır.

Türkiye ilaç sanayinde özellikle, 1952-1972 yıllarında modern üretim tesislerinin sayısı artmış, Türkiye ilaç gereksiniminin %95'i yerli üretimle karşılanmış, ilk kez ilaç hammaddeleri üretimine başlanmıştır.

Özellikle, 70'li yıllarda çoğu üretim tesislerine sahip 11 yabancı firmanın pazarda yer aldığı, 130 yerli ilaç firmasının da faaliyetini sürdürdüğü, 1972 – 1984 arasında aşırı devlet müdahaleleri sonucunda duraklama, hatta gerileme olduğu ve yabancı firma sayısının hızla düştüğü bilinmektedir.

Ülkemizde, 36 yabancı sermaye kuruluşu firmanın sadece 8'i üretim tesislerine sahip olup, diğerleri, ithal yoluyla veya yerli firmalardan fason üretim yaptırarak ürünlerini pazarlamaktadır.

Türkiye'de, 1992 –2002 yılları döneminde ilaç mevzuatı ile ilgili yoğun düzenlemeler yapılmış, ancak; ekonomide yaşanan krizler sektörün gelişme trendini olumsuz etkilemiştir.

Günümüzde; sektörde değişik ölçekte firmalar faaliyetlerini sürdürmektedirler. Bunlar; genelde küçük - orta boyutlu yeni ilaç Ar-Ge'si yapmayan, jenerik ilaç satışında yaygınlaşan ulusal kuruluşlardır.

Diğerleri ise, çok uluslu ve global pazarda üst düzeyde yer alan, birçok ulusal pazarda payları %40-60 düzeyinde olan, yeni ilaç Ar-Ge'si yapan kuruluşlardır.

Ülkemizde ilaç pazarının yeterince gelişmemesinde, milli ilaç politikasının belirlenmemiş olmasının önemli bir rolü bulunmaktadır.

Bir ilacın pazara sürülebilmesi için, gereken süre 7 ila 10 yıl arasında değişmektedir.

Yeni bulunan 10 bin adet molekülden sadece bir tanesi ilaç olarak pazara sunulabilmekte, ülkemizde ilaç endüstrisinin yeni molekül keşfi için gereken yüksek araştırma harcamalarını finanse edebilmesi kısa vadede mümkün görünmemektedir.

Ancak, son yıllarda yapılan atılımlarla, Türkiye'de çok merkezli uluslararası klinik araştırmalarının yapılabilirdiği bir ülke konumuna ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra geliştirme ve adaptasyon çalışmaları da sürdürülmektedir.

Ülkemizde; ilaç üretimi sadece özel sektörle sınırlı olmayıp, aynı zamanda kamu kesiminde bu işi; **SSK, Milli Savunma Bakanlığı Ordu İlaç Fabrikası, Ankara Kan Merkezi Plazma Fraksiyon Laboratuvarı ve Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi** de üstlenmiştir.

2002 yılında; ilaç endüstrisinde 134 firma faaliyet göstermiş olup, Türkiye'de piyasada mevcut ilaç sayısı ise 3.316'dır. Bu sayı, sunuş biçimleriyle 6.549'a çıkmaktadır. Ancak, Türkiye pazarında mevcut ilaç sayısı, diğer ülkelerle karşılaştırıldığında çok daha düşük seviyededir.

Avrupa ülkeleri arasında ilaç sektöründe en fazla çalışan sayısı; Almanya, Fransa ve İtalya'dır.

Dünyada, ilaç ihracatı aynı dönemde 3,6 kat artarken, Türkiye'nin ihracatı ise, 1,7 kat artmıştır. Türkiye'de yeni ilaç araştırması yapılamaması ve ihracattaki idari ve teknik güçlüklerin aşılabilmesi, ihracatın yeterli düzeyde artmamasının temel nedenlerini oluşturmaktadır.

AR&GE BÜLTEN 2007 ŞUBAT - SEKTÖREL

İlaç üretiminin ülkemiz ekonomisine ciddi anlamda katkı sağlayabilmesi için, ulusal bir ilaç politikası oluşturulması ve stratejilerin buna göre belirlenmesinin son derece önemli olduğu düşünülmektedir.

Bu noktada; Türkiye İlaç Sanayinin beklenen koşullarda rekabet edebilmesi için;

- ❖ Gerekli altyapının oluşturulması ve teknoloji yatırımlarının yapılması,
- ❖ Araştırma-geliştirme ve özellikle inovasyon kültürünün oluşturulması konusundaki teşviklerin artırılması,
- ❖ İlaç üretimi konusunda AB'ye uyum konusundaki yasal mevzuatın tamamlanması ve yabancı partnerler ile işbirliği olasılıklarının değerlendirilmesi ve teşvik edilmesi,
- ❖ Üniversite, devlet ve sanayi işbirliğinin sağlanması son derece önemlidir.